JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Korruptsioonivastase seaduse revisjon

Töörühma koosolek

Tallinn, 18.09.2026

KVS revisjoni töörühm (18.09.2026 seisuga)

- Justiits- ja Digiministeerium – Eduard Odinets, Kätlin-Chris Kruusmaa
- Siseministeerium – Mati Ombler
- Eesti Advokatuur – Kadri Matteus
- Riigiprokuratuur – Alar Lehesmets
- Riigikohus – Mattias Jõgi
- Kaitsepolitseiamet – Jaanus Kann
- Politsei- ja Piirivalveamet – Aivar Sepp
- **Eesti Linnade ja Valdade Liit – Hanna Maria Kokla**
- Ametnikueetika Nõukogu – Jüri Mölder
- MTÜ Korruptsioonivaba Eesti – Steven-Hristo Evestus
- Tartu Ülikooli õigusteaduskond – Laura Aiaots
- ekspertidena – Markus Kärner, Tanel Kalmet

Eesti Vabariik

Koosoleku päevakord

1. Koosoleku eesmärgi ja lahendusvariantide sõelumise loogika tutvustus
2. Kümne poliitikaküsimuse lahendusvariantide sõelumine
3. VTK-sse edasi minevate lahendusvariantide valideerimine
4. VTK-s käsitletava valikuruumi fikseerimine
5. Järgmised sammud

Koosoleku eesmärgid

- Valideerida revisjoni senise töö põhjal tehtud lahendusvariantide sõelumine
- Leppida kokku, millised realistlikud lahendusvariandid lähevad VTK-s edasi mõjuanalüüsi
- Tuvastada variandid, mida ei ole põhjendatud VTK põhivariandina edasi analüüsida
- Fikseerida VTK-s võrreldav valikuruum

Täna me ei vali eelistatud regulatsioonilahendust.

Eesti Vabariik

Kus me praegu oleme?

KVS revisjoni senine töö

- Probleemide kaardistamine
- Kolm töörühma koosolekut
- Töörühma liikmete kirjalikud sisendid
- Üheksa otsustuspaberit
- Lahendusvariantide kirjeldamine ja esmane hindamine
- Lahendusvariantide sõelumine VTK ettevalmistamiseks

Järgmine etapp:

VTK koostamine, sh lahendusvariantide mõjuanalüüs

Eesti Vabariik

Mida sõelumine tähendab?

Sõelumine **ei tähenda lõpliku regulatsioonilahenduse valimist**.

VTK-sse jäävad variandid, mis:

- kujutavad endast sisuliselt erinevaid realistlikke poliitikavalikuid;
- vajavad omavahel võrdlemist ja mõjude hindamist;
- ei ole senise töö põhjal selgelt ümber lükatud.

Kõrvale võib jätta variandi, mis:

- ei lahenda tuvastatud probleemi;
- kattub sisuliselt teise variandiga;
- on vahepealse seadusemuudatusega kaotanud aktuaalsuse;
- ei ole piisavalt põhjendatud või on põhjendamatult keerukas.

VTK-sse jäävate variantide vahel tehakse valik pärast nende mõjude hindamist.

Eesti Vabariik

Kuidas me töörühma senist seisu loeme?

- **Tugev ühisosa**
  Sama suunda toetab mitu töörühma liiget ja selget vastuseisu ei ole.
- **Arvestatav toetus**
  Suunal on mitu toetavat argumenti või toetajat, kuid see ei ole töörühmaülene konsensus.
- **Jagunenud seisukohad**
  Tugevad argumendid on vähemalt kahe vastandliku lahenduse kasuks.
- **Piiratud toetus / üksik ettepanek**
  Suund on olemas, kuid seda ei saa käsitada laiemalt toetatud lahendusena.
- **Piisavalt arutamata**
  Probleem on tõstatatud, kuid alternatiive ja mõjusid ei ole piisavalt läbi töötatud.

Eesti Vabariik

Mida me tänase arutelu tulemusel vajame?

Iga teema puhul:

- Kas memo kajastab õigesti senise revisjoni tulemusi?
- Kas VTK-sse pakutud põhivariantide ring on piisav?
- Kas mõni väljajäetav variant peaks siiski minema VTK-sse?
- Kas mõni edasiviidav variant ei ole tegelikult iseseisev põhivariant?

Eesmärk ei ole valida täna eelistatud regulatsioonilahendust.
Eesmärk on fikseerida VTK-s võrreldav valikuruum.

Eesti Vabariik

KVS üldmudel

Töörühma seis: jagunenud

Ettepanek VTK-sse

- A – kehtiv kombineeritud mudel ⟶ EDASI
- B – ennetuse ja karistusõigusliku vastutuse selgem eristamine ⟶ EDASI
- C – riskipõhine korruptsiooniennetuse mudel ⟶ EDASI

Kõik kolm esindavad sisuliselt erinevat reformisuunda ning ühtegi neist ei ole senise töö põhjal alust enne mõjuanalüüsi kõrvale jätta.

Aruteluküsimus

Kas A, B ja C moodustavad VTK jaoks piisava ja realistliku valikuruumi?

Eesti Vabariik

Ametiisiku mõiste ja avalik ülesanne

Töörühma seis: tugev ühisosa funktsionaalse lähenemise säilitamisel

Ettepanek VTK-sse

- A – kehtiv funktsionaalne mõiste + parem rakendamine → EDASI
- B – funktsionaalne mõiste + seaduslikud hindamiskriteeriumid → EDASI
- C – ametiisiku staatuse diferentseerimine riskitaseme järgi → MITTE PÕHIVARIANDINA

C riskiloogikat saab vajadusel käsitleda B sees konkreetsete kohustuste tasandil.

Arutelüküsimus

Kas A ja B katavad realistliku valikuruumi või on C-l iseseisev lisandväärtus?

Eesti Vabariik

Seotud isiku regulatsioon

Töörühma seis: arvestatav toetus avatud normi säilitamisele

Ettepanek VTK-sse

- A – 2026. aastal jõustunud regulatsiooni säilitamine → EDASI
- B – „olulise ja vahetu mõju“ seaduslikud lisakriteeriumid → EDASI
- C – avatud norm + struktureeritud hindamisraamistik → EDASI

Lähtekoht: avatud seosekategooria säilib.

Kinnist või puhtalt formaalset loetelumudelit edasi ei arendata.

Aruteluküsimus

Kas A, B ja C moodustavad avatud normi teljel VTK jaoks piisava valikuruumi?

Eesti Vabariik

Toimingupiirangute erandid

Töörühma seis: erandite lahenduse osas jagunenud

Ettepanek VTK-sse

- A – vajaduspõhine erandite loetelu → VÕRDLUSBAASINA
- B – erandite üldised kriteeriumid → EDASI
- C – riskipõhine erandite süsteem → EDASI
- D – erandite arvu ja ulatuse vähendamine → MITTE PÕHIVARIANDINA

D ei ole iseseisev regulatsioonimudel – erandite vähendamine võib olla B või C rakendamise tulemus.

Aruteluküsimus

Kas A, B ja C võimaldavad VTK-s võrrelda kõiki realistlikke lähenemisi erandite süsteemile?

Eesti Vabariik

KVS ja HMS suhe

Töörühma seis: iseseisva normikonflikti olemasolu ei ole piisavalt tõendatud

- A – § 11 lg 4 mitte muuta → SENINE PÕHISUUND
- B – täpsustada § 11 lg 4 sõnastust → PIIRATUD TOETUS
- C – harmoniseerida KVS ja HMS → PIISAVA TOETUSETA

Ettepanek: VTK-s eraldi poliitikaküsimusena mitte käsitleda

Vajaduse korral saab rakenduslikku ebaselgust käsitleda juhendamise kaudu.

Aruteluküsimus

Kas KVS–HMS suhte väljajätmine VTK-st iseseisva poliitikaküsimusena on põhjendatud?

Eesti Vabariik

Toimingupiirangu rikkumise vastutussüsteem

Töörühma seis: selgelt jagunenud

Ettepanek VTK-sse

- A – säilitada kehtiv põhiloogika → EDASI
- B – astmeline vastutussüsteem → ALAMVARIANDINA
- C – autonoomsem KarS koosseis → EDASI
- D – dekriminaliseerida toimingupiirangu rikkumine kui selline → EDASI

A, C ja D esindavad kolme sisuliselt erinevat õiguspoliitilist valikut.

B võib olla vastutussüsteemi disain A või C sees, kui on võimalik määratleda selged raskusastme kriteeriumid.

Aruteluküsimus

Kas A, C ja D on õiged põhivariandid või peaks astmeline vastutussüsteem olema VTK-s iseseisev põhivariant?

Eesti Vabariik

Rakendamise ja institutsionaalse korralduse mudel

Töörühma seis: rohkem toetust olemasoleva süsteemi täpsustamisele kui täielikule ümberkorraldusele

Ettepanek VTK-sse

- A – säilitada detsentraliseeritud mudel → EDASI
- B – täpsustada ja tugevdada koordineerija rolli → EDASI
- C – terviklikult ümber kujundatud institutsionaalne mudel → MITTE PÕHIVARIANDINA

Täieliku institutsionaalse ümberkorralduse vajadus ei ole senise töö põhjal piisavalt põhjendatud.

Aruteluküsimus

Kas A ja B moodustavad VTK jaoks piisava ja realistliku valikuruumi?

Eesti Vabariik

Avaliku ja erasektori piir

Töörühma seis: tugevaim toetus avaliku ülesande keskse funktsionaalse kohaldamisala säilitamisele

Ettepanek VTK-sse

- A – säilitada kehtiv avaliku ülesande keskne kohaldamisala → EDASI
- B – täpsustada funktsionaalset avaliku ja erasektori piiri → EDASI
- C – laiendada valitud KVS ennetusmeetmeid päris erasektorile → MITTE PÕHIVARIANDINA

C puhul ei ole adressaadid, kohustused ega probleemi ulatus senises töös piisavalt sisustatud.

Arutelüküsimus

Kas A ja B katavad revisjoni jaoks realistliku valikuruumi?

Eesti Vabariik

Lobitegevuse reguleerimine

Töörühma seis: jagunenud

Ettepanek VTK-sse

- A – säilitada hea tava ja juhendite mudel → EDASI
- B – seaduslik minimaalne läbipaistvusraamistik → EDASI
- C – terviklik siduv lobitegevuse regulatsioon → EDASI

Kõik kolm esindavad tegelikku õiguspoliitilist valikut.

Senine arutelu ei anna alust ühtegi varianti enne mõjuanalüüsi kõrvale jätta.

Aruteluküsimus

Kas A, B ja C kirjeldavad piisavalt selgelt kolme VTK-s võrreldavat regulatsioonitaset?

Eesti Vabariik

Pöörduste reguleerimine

Töörühma seis: rohkem toetust ATS-i ja eriseaduste põhisele või sihitud laiendatud mudelile

Ettepanek VTK-sse

- A – säilitada regulatsioon ATS-is ja eriseadustes → EDASI
- B – laiendada ja ühtlustada ATS-i või eriseaduste piiranguid → EDASI
- C – üldine KVS pöörduste regulatsioon → MITTE PÕHIVARIANDINA
- D – terviklik huvide konflikti elutsükli mudel → MITTE PÕHIVARIANDINA

A ja B on senise töö põhjal piisavalt sisustatud realistlikud põhivariandid.

Aruteluküsimus

Kas A ja B moodustavad VTK jaoks piisava ja realistliku valikuruumi?

Eesti Vabariik

Huvide deklaratsioonide kontrolli arhitektuur

Töörühma seis: piisavalt arutamata

Arutatud suunad:

- A – hajutatud kontroll
- B – hajutatud kontroll + keskne riskipõhine metoodika
- C – osaline tsentraliseerimine
- D – täielik tsentraliseerimine

Ettepanek: VTK-s praegu mitte käsitleda

Probleem on tõstatatud, kuid lahendusvariantide toetust, mõju ja institutsionaalset teostatavust ei ole senise revisjoni käigus piisavalt käsitletud, et kujundada neist VTK põhivariandid.

Arutelüküsimus

Kas huvide deklaratsioonide kontrolli arhitektuuri väljajätmine käesolevast VTK-st on põhjendatud?

Eesti Vabariik

Järgmised sammud

Töörühma arutelu järel:

- fikseerime VTK-s käsitletavad põhivariandid;
- koostame VTK probleemikirjeldused ja lahendusvariandid;
- hindame VTK raames variantide mõjusid, riske ja rakendatavust;
- võrdleme lahendusvariante mõjuanalüüsi põhjal;
- valmistame ette põhjendatud poliitikavalikud.

Järgmine etapp:
KVS revisjoni VTK koostamine ja selle raames lahendusvariantide mõjuanalüüs

Järgmine koosolek: 3. november kell 9.00 veebis

Eesti Vabariik

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Aitäh panustamast!

Eduard Odinets, KVS revisjoni projektijuht

Kriminaalpoliitika osakond, Justiits- ja Digiministeerium

Eduard.Odinets@justdigi.ee, 5380 8478